

BƯỚC ĐẦU VÀO XỨ "CỜ HOA"

Phan Đình Tăng

Ngày 15-12-2012 tôi nhận được thiệp chúc Tết của AH Trần văn Quỳnh, gởi từ Cần Thơ. Anh Quỳnh là cựu Trưởng Khu CC Cần-Thơ và bạn đồng-hành của tôi khi đặt chân vào nước Mỹ lần đầu-tiên năm 1961, cách đây hơn 50 năm.

Khi Viện-Trợ Mỹ cho anh Quỳnh và tôi đi "Observation Tour" 3 tháng, bước đầu-tiên là 10 ngày "Orientation" ở Washington DC. Tôi nhớ hai chuyện vui nên kể lại cho các bạn nghe:

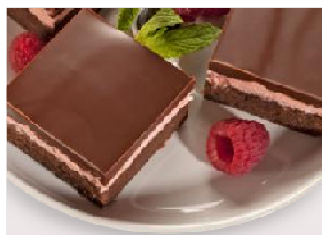
Ở Mỹ có phong-tục cho tiền "tip". Anh cúp tóc ít nhất là 25c. Nếu cho ít thì không nên trở lại vì có thể bị cắt đứt lỗ tai! Người lấy tip nhiều nhất là anh đánh giày, giá chỉ có 15 cents mà tip đến 35 cents.

Một hôm anh lái xe bus chở chúng tôi đi xem phố đậu quá lâu, anh hướng-dẫn thúc đi mau vì đây là Sở Thuế IRS, đậu lâu sẽ bị đánh thuế!

Sau đó họ đưa chúng tôi lên Harrisburg, thủ-đô của Pennsylvania. Anh Quỳnh đi tìm mua la-de uống mà không có vì ở đây cấm bán rượu. Anh chỉ chai root-beer, tôi nói đó là một loại nước ngọt.

Ở đây có thổ-dân gọi là "amish" có phong-tục lạ là không dùng các máy-móc tân-tiến, không dùng xe hơi mà chỉ dùng xe ngựa, không dùng máy giặt, máy sấy, chỉ giặt tay rồi đem ra phơi nắng!

Mấy anh đưa đi xem các cầu gỗ xưa, nay chỉ để làm kỷ-niệm, và xưởng làm chocolat Hershey.

Sau đó họ đưa chúng tôi xuống Tiểu-Bang miền Nam là South Carolina, thủ-phủ Columbia. Lên xe buýt ra khỏi Harrisburg, anh Quỳnh uống la-de thả-giàn. Hồi đó còn kỳ-thị nên người da màu phải ngồi phía sau xe buýt. Xe ghé lại trạm ở Winston Salem, North Carolina. Trạm này chia ra làm hai, một bên

sáng sủa, một bên đen tối, có bảng "COLOR PEOPLE". Tôi rẽ qua bên phía color people, anh Quỳnh nói mình qua bên này được, bên kia dành cho người da đen. Tôi nói qua xem cho biết. Vào đó một anh da màu cầm tay tôi nói: "Anh qua bên kia được mà". Tôi nói: "Tôi vào xem được không?" Anh thả tay tôi ra. Vào đó dơ-dáy hồi-hám quá, tôi vội đi ra ngay.

Đến Columbia chúng tôi được đưa đi xem xa-lộ từ bờ biển Charleston cho đến miền núi Greenville. Một hôm anh lái xe rẽ vào thành-phố nhỏ, rồi lại quay lui. Anh giải-thích: "Dân ở đây xin sửa đường mà chưa làm được, họ giận-dữ lắm, vào đó có thể nguy-hiểm".

Sau đó, một ngày lễ anh chở đi dự lễ ở một nhà thờ Tin-Lành, và dự một picnic ở một nơi rất đẹp-đẽ, mát-mẻ.

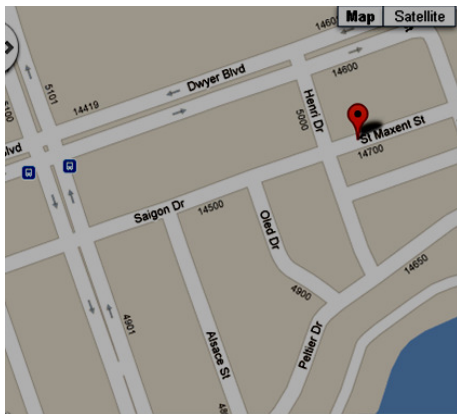
Sau 1980 thấy nhiều thay đổi. Hôm nay 21 tháng 1 là lễ liên-bang Martin Luther King, một danh-nhân da màu. Hồi tôi còn làm cho City of New Orleans, nhiều người điện-thoại hỏi để đặt tên đường MLK. Họ hỏi: "Đường Claiborne có phải dài nhất không?" Tôi nói: "Có thể, vì đường đó đi từ Jefferson đến St. Bernard

parishes. Nhưng Claiborne là vị Thống-Đốc đầu tiên của Louisiana. Theo luật của City không thể đổi tên các danh-nhân. Sau đó họ đổi một đoạn của đường Melpomene ra Martin

Luther King. Một hôm tôi đi theo Thị-Trưởng ra họp ở vùng đó. Một anh da màu chỉ tôi và nói: "Tôi muốn hỏi Department of Streets tại sao lại để dọc theo đường MLK mấy thùng rác công-cộng dơ-dáy. Các người có nhiều Thánh, chúng tôi chỉ có một vị Thánh MLK mà thôi." Thị-Trưởng trả lời thay tôi: "Anh đừng hỏi Department of Streets, thùng rác là của Department of Sanitation."

Khi đồng-hương VN ở Versailles xin đổi tên một đường thành Saigon Drive

cũng vậy. Đường Alcee Fortier là tên của một sử-gia, họ cho đổi một đoạn St. Maxent thành Saigon Drive.

Tình Yêu Ngàn Năm

trời đất chưa miên viễn
sao em đòi thiên thu?
trăm năm đời biến chuyển
tình yêu, hướng đạo mù.

dẫn nhau vào mê trận
khóc cười ngày tháng dư
vàng son chen lặn đạn
vòng tay ấm lao tù

tốt nghiệp trường tình yêu
anh thủ khoa điên loạn
lửa tâm bùng đốt thiêu
hanh phúc tràn hoạn nạn

tình duyên đá thành vàng
đau thương làm hạnh phúc
giông tố ra bình an
nước mắt là bích ngọc

"khi trái tim biết yêu
chớ tru thành vắn diệu"
miền đất chết hoang liêu
thành thiên đàng huyền diệu

tình yêu là hiến dâng
chấp nhận vạn lỗi lầm
dẫn đường về địa ngục
nghe tuyệt vời thân tâm./.

Tràm Cà Mau